

об'єктивний незалежний моніторинг якості життя населення; розробляти комплексну політику, спрямовану на підвищення якості життя населення; прогнозувати вплив реалізації реформ на якість життя населення, в першу чергу найбільш вразливих його груп; проводити міжрегіональні зіставлення, а також бенчмаркінг та рейтингування з метою вдосконалення механізмів управління; на базі вивчення структури, динаміки і темпів зміни показників здійснювати аналіз впливу різних соціально-економічних чинників на якість життя; виявляти найбільш «болючі» точки суспільного життя шляхом визначення індексів-аутсайдерів рейтингів та дизагрегації відповідних індикаторів; диференціювати різні групи населення за якістю життя, вживати заходи для запобігання погіршення якості життя найбільш вразливих груп; вивчати стан соціальної напруги, рівня корупції, соціальної патології тощо.

М. П. Тищенко, канд. екон. наук, асистент кафедри
політичної економії обліково-економічних факультетів,
Державний вищий навчальний заклад
«Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»,
пр. Перемоги 54/1, м. Київ, Україна, 03680,
e-mail: tishenko19@ukr.net

ПЕРЕДУМОВИ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Теоретичні концепції економічного розвитку суспільства відображають зміну поглядів економістів на пріоритетність різних факторів виробництва у процесі виробництва суспільного продукту. Проте, на різних етапах еволюції економічної думки теоретичні концепції економічного розвитку суспільства розглядались, з одного боку, без чітко виражених теоретичних узагальнень, а з іншого — як теоретичні розробки, які можна використовувати лише для дослідження окремих проблем економічної теорії. Враховуючи це, необхідно розглядати етапи розвитку економічної думки в контексті пріоритетних факторів виробництва в економічній теорії. Чотирифакторна класифікація елементів виробництва (праця, капітал, земля, підприємницькі здібності) в економічній науці тривалий час вважалась класичною і завершеною. Однак на кожному етапі розвитку суспільства під впливом науково-технічного прогресу відбуваються зміни у виробництві: змінюються способи виробництва, основні ресурси, типи виробничої діяльності й економічної організації, базові технології, головні сектори економіки, типи виробниц-

тва, організаційна структура, основні професії. Ці перетворення ведуть до трансформації економічної діяльності. Досконала інформація як задана величина у побудові економічних моделей викликала бурхливу полеміку, в результаті якої було сформульовано теорію інформації, що відповідно обумовило необхідність включення фактора інформації до чотирифакторної моделі розподілу суспільного продукту. Підвищення ролі й значення інформації в суспільному житті сприяло виокремленню інформаційної діяльності в самостійну галузь знань. В процесі виробництва інформація перетворюється на товар, який має споживну і мінову вартість.

Розглянемо інформаційну економіку на макрорівні, а саме, традиційне виробництво і виробництво в умовах інформаційної економіки. Як показано в табл. 1, різниця між традиційними інструментами і методами виробництва і виробництва в умовах інформаційної економіки досить значна.

Інформація стає домінуючим чинником серед факторів виробництва, перестає бути безкоштовним товаром, враховуючи попит на неї. Завдяки інформації відбувається соціально-технологічна трансформація індустріального суспільства. Процеси виробництва, обробки, споживання інформації змінили уявлення про можливості продуктивних сил, постала необхідність у задоволенні інформаційних потреб суспільства.

Таблиця 1

**ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТРАДИЦІЙНИХ ІНСТРУМЕНТІВ
І МЕТОДІВ ВИРОБНИЦТВА І ВИРОБНИЦТВА В УМОВАХ
ІНФОРМАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ**

Традиційне виробництво	Виробництво в умовах інформаційної економіки
Реальна економіка	Віртуальна економіка в мережі Інтернет
Використання комп'ютерів у сфері документообігу, обліку, науково-дослідницької діяльності, конструкторських розробках	Взаємопов'язані автоматизовані робочі місця, що підключені до мережі Інтернет
Мокра печатка і власноручний підпис	Електронний цифровий підпис
Використання готівки і традиційних банківських переказів	Електронні гроші
Сегментація споживачів або орієнтація на масового споживача	Орієнтація на задоволення індивідуальних потреб споживачів. Створення спільної цінності

Закінчення табл. 1

Традиційне виробництво	Виробництво в умовах інформаційної економіки
Попит відповідає пропозиції. Ціна — стабілізуючий фактор. Попит прогнозується виробником	Попит і пропозиція обумовлюють формування унікального досвіду споживача відповідно до його потреб
Виробник передає споживачеві інформацію	Споживачі об'єднуються в спільноти, ініціюють діалог між собою
Професійні знання і досвід	Неперервний процес навчання протягом життя
Капіталомісткість, енергомісткість, матеріаломісткість	Залучення інтелектуальної праці, знань

Зміни в економічній і соціальній сферах потребують переосмислення значення інформаційної економіки під час створення суспільного продукту. Інформація посіла домінуюче місце в постіндустріальному суспільстві чим сприяє формуванню інформаційної економіки.

На нашу думку, розвиток інформаційно-комунікаційних технологій повинен мати законодавче підґрунтя. З розвитком технологій також постає потреба у підготовці кваліфікованих кадрів, які зможуть працювати в інформаційному секторі економіки.

Підвищення ролі і значення інформації в суспільному житті сприяло формуванню особливого виду діяльності, що пов'язаний з виробництвом, обміном та розподілом інформаційних товарів і послуг. Інформаційний сектор економіки характеризує сукупність суб'єктів господарювання, діяльність яких спрямована на збирання, систематизацію та обробку інформації, виробництво та розподіл інформаційного продукту. Інформаційна система стає не допоміжною структурою для основної діяльності фірми, а основним фактором у визначенні конкурентоспроможності підприємств.

Література

1. Corporate information strategy and management: text and cases / Eight Edition. ISBN 978-007-126319-1, 2009.